

Tyresö kommun

Emma Shepherdson

YTTRANDE

2016-09-07

1 (90)

Diarienummer

2016 KSM1072

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen,
Stockholms läns landsting

Remiss: RUFS 2050, samrådsförslag

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsförvaltningens yttrande antas som svar på samråd om nästa regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050.

Sara Kopparberg
Förvaltningschef
Stadsbyggnadsförvaltningen

Carolina Fintling Rue
Enhetschef
Översiktsplaneringsenheten

Sammanfattning

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen är vårt gemensamma kontrakt och pekar ut den långsiktiga riktningen för vår region.

Utvecklingsplanen ligger till grund för såväl den fysiska planeringen som tillväxtarbetet i regionen. Samrådsförslaget är basen för nästa regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050.

Tyresö kommun stödjer samrådsförslaget i stort och ambitionerna är i enlighet med förslag till ny översiktsplan Tyresö kommun. Det finns dock några punkter som kan förtydligas.

Tyresö kommun anser att det borde visas på en större utvecklingspotential i Tyresö än vad som görs i samrådsförslaget. För att avlasta innerstaden, främja stadskärnstrukturen och binda ihop regionen, det behövs förbättrade tvärförbindelse och kopplingar till Tyresös närmaste stadskärna Haninge centrum med kollektivtrafik och cykelvägar samt andra södra stadskärnor. Tyresö kommun vill att busstrafik och kollektivtrafik som kompletterar stadskärnorna förtydligas i planen och på kartorna. Tyresö kommun vill se en mer utvecklat åtgärd när det gäller arbetsplatser i södra delen av regionen och hur Stockholms innerstad kommer att utveckla. Tyresö kommun stödjer samrådsförslagets ambition för mellankommunalt samarbete när det gäller gröna kilarna. Tyresö kommun önskar även stöd, vägledning och kunskap i RUF5 2050 för hur kommunerna kan bygga tätt, varierat och kollektivtrafiknära.

Remissen besvaras med detta Tyresöegna yttrande samt med ett gemensamt yttrande tillsammans med Södertörns kommunerna.

Förslag till ny översiktsplan Tyresö kommun

Arbetet med en ny översiktsplan för Tyresö pågår och beräknas vara klart i början av 2017. Ett förslag till ny översiktsplan är ute för granskning fram till den 31 oktober 2016.

Översiktsplanen syftar till att vägleda beslut om kommunens samhällsbyggnadsutveckling på lång sikt. I översiktsplanen beskrivs riktlinjer för hur marken och vattnet ska användas för att skapa en hållbar utveckling i hela kommunen. Granskningsförslag till översiktsplanen hänvisar till den regionala utvecklingsplanen och sätter in Tyresö i det regionala kontexten.

Enligt Tyresös styrdokument kommunplanen och Vision 2030 ska översiktsplanen möjliggöra för minst 300 färdigställda bostäder per år (som bidrar till att göra kommunen till en av Sveriges attraktivaste), en variation av

boende- och upplåtelseformer i alla delar av kommunen där utveckling föreslås, stärkt serviceutbud, företagande och arbetstillfällen i kommunens alla delar, regionala besöksmål, framkomligheten för alla trafikslag ska förbättras samt att kommunens utveckling ska präglas av ett medvetet miljöarbete och förverkligande av kommunens klimatstrategi.

Tyresö kommuns yttrande

Tyresö kommun stödjer i stort förslaget till ny regional utvecklingsplan. Det finns dock några punkter som kan förtydligas vilka sammanfattas nedan.

Tyresö har en större utvecklingspotential än vad som visas i samrådsförslaget.

I alla kartor i samrådsförslaget är det centrala Bollmora som pekas ut för regional stadsbygd med utvecklingspotential i Tyresö kommun. Tyresö kommun menar att hela kommunen utom den södra delen av Brevikshalvön, Tyrestakilen och naturreservaten har utvecklingspotential enligt vårt granskningsförslag till ny översiktplan. Att södra delen av Brevikshalvön visas med liknande tillväxtpotential som andra delar av Tyresö känns felaktigt. Tyresö kommun vill försäkra att tillväxten i kommunen sedan RUFSS 2010 togs fram visas tydligt i RUFSS 2050 och att den inte upplevs som statisk. Områden med utvecklingspotential är bland annat hela stadsdelen Bollmora (Lindalen, Öringe, Fårdala och Krusboda), Trollbäcken, Tyresö Strand, Raksta, Solberga, Bergholm och Inre Brevik ner till Trinntorp. Mycket av Tyresö är i omvandling från fritidshusområde till åretrundboende och kommunen arbetar för att möjliggöra omvandlingen genom utbyggnad av vatten, avlopp och gator samt planering för flera bostäder, lokaler, service och mötesplatser.

Tyresö kommun antar att en plankarta tas fram för regionen i RUFSS 2050. Plankartan borde visa mer utvecklingspotential i enlighet med Tyresö kommuns förslag till översiktplan genom att ändra markeringen från gul ("övrig regional stadsbygd") till orange ("regional stadsbygd med utvecklingspotential") eller genom att ta fram en till nivå för visa utvecklingspotential i Stockholmsregionen för att visa mer skillnad i olika kommuner.

Trafikinфраstruktur

Tyresö verkar för att planera en tät och funktionsblandad bebyggelsestruktur med viktiga målpunkter lokaliserade vid större kollektivtrafiknoder. Tyresö planerar att utveckla kommunens största trafiknod Tyresö centrum som stadsrum med flera trygga mötesplatser.

Tyresö kommun växer och i framtiden kommer arbetspendling ut från kommunen förmodligen öka. För att avlasta innerstaden, främja stadskärnstrukturen och binda ihop regionen, det behövs förbättrade tvärförbindelse och kopplingar till Tyresös närmaste stadskärna Haninge centrum och övriga stadskärnor med kollektivtrafik och cykelvägar. Den långsiktiga inriktningen för Södertörnsregionen ska vara att de regionala stadskärnorna och målpunkter knyts samman med attraktiv spårtrafik. I avvaktan på det bör stombusstrafik skapas mellan kärnorna.

Busstrafiksnätverk är väsentligt för Tyresö kommun och flera busskörfält inom kommunen och i Stockholm behövs. Busstrafik och kollektivtrafik som komplettera stadskärnorna kan förtydligas i planen och på kartorna (särskild karta 6 och 23).

Tyresö har ambitionen att vara en cykelvänlig kommun med goda förutsättningar för alla cyklister. Tyresö kommun arbetar aktivt med ett utvecklat cykelnätverk som kopplats obehindrat till Stockholms regionala cykelvägnät som avslutas vid kommuncentrum. Där saknas en för Tyresö viktig länk längs Gudöbroleden i Stockholms stad.

Arbetsplatser söderort

Samrådsförslaget menar att två tredjedelar av arbetsplatser ligger i norra sidan av regionen och en tredjedel i söder, trots att det inte finns någon skillnad befolkningsmässigt. Arbetspendling är en stor utmaning för Tyresö kommun, där över 16 000 invånare pendlar ut från kommunen varje dag, de flesta till innerstaden. Hur Stockholms innerstad utvecklas påverkar hela regionen. Tyresö kommun vill se en mer utvecklad åtgärd i RUF 2050 som adresserar denna geografiska spridning av arbetsplatser och tar upp frågan om hur

regionen ser på spridningseffekten från innerstaden söderort (ex Slakthusområdet, Farstas utveckling mm) för att ta hänsyn till hur det påverkar Tyresö och södra kommunerna.

Grön- och blåstruktur

Naturen och vatten är viktiga för Tyresöborna, inte minst för kommunens roll i Tyrestakilen. Tätortsnära gröna kilar är viktiga för att ge rekreativsmöjligheter, renare luft och reglera temperatur och luftfuktighet men även skydda biologiska mångfald. Utöver kilstruktur som RUFSS pekar ut har Tyresö kommun identifierat en kommunal kilstruktur som länkar samman de öst- och västliga stadsdelarna med de stora naturområdena i Tyrestakilen genom park- och naturområden. På en mer övergripande nivå är samrådsförslaget i enlighet med Tyresö kommuns förslag till översiktsplan.

Det är positivt att samrådsförslaget peka ut vikten att säkerställa de svaga sambandens värden och funktioner. Tyresö ser positiv på samrådsförslagets ambition att främja mellankommunalt samarbete när de gäller gröna kilarna och har påbörjat ett samarbete med grannkommunerna om Tyrestakilen.

Dock med ökad bebyggelseverksamhet i regionen krävs ökade regionala resurser för vatten- och naturvård. Tyresöns sjösystem har en dålig ekologiska och kemiska status, trots många åtgärder över dem senaste 20 år. Med ökad bebyggelseverksamhet i regionen krävs ökade regionala resurser för vattenvårdande insatser inklusive avhjälpan av vandringshinder för fisk och andra organismer, för att inom rimlig tidshorisont uppnå Vattendirektivets mål om god ekologisk och kemisk status i länets vatten. Ett rekommenderat åtgärd är en gemensam vattenfond för länet.

När det gäller vattensystemet är det positivt att samrådsförslaget beskriver ett starkare skydd av vatten samt identifierar tillgänglighet till vatten och naturområdet som viktigt för social hållbarhet.

Social sammanhållning

Tyresö kommun ser positivt på samrådsförslagets ambition att sätta människan i fokus i regionens utveckling genom jämställdhet och en styrning mot en mer socialt sammahållen region. Det är positivt att RUFSS tittar i detalj hur vi kan

uppnå social sammanhållning och minska sociala risker i regionen. Ambitionen är i enlighet med Tyresös identitet som beskrivs som mänskligt och hållbart bland annat. Det är viktigt för Tyresöborna att kommunen har en bebyggd miljö som stödjer livet mellan husen genom en mänsklig skala, form och klimat.

Tyresö kommun verkar för att skapa ett större och mer varierad utbud av bostäder som gör det möjligt att göra en bostadskarriär. Alla i kommunen, även unga, studenter, nyinflyttade och äldre, ska få tillgång till bra bostäder.

Stöd och kunskap att bygga tätt, varierat och kollektivtrafikhäna

Att bygga tätt, varierat och kollektivtrafikhäna, samt att ha tillgång till grönområden, är ett mål som Tyresö kommun stödjer och som är i enlighet med våra kommunala mål och förslag till översiktsplanen. Att bygga varierade bostäder och funktionsblandade område kan minska socioekonomiska skillnader och förbättra social sammanhållning. Dock kan konkurrerande intressen göra det svårt att lyckas med alla delar utan konflikter. Hur man kan bygga tätt, varierat och grönt i kollektivtrafikhäna lägen är ett område som kommunen behöver stöd, underlag och kunskaper om.

Tyresö kommun önskar en ytterligare prioriterad åtgärd i RUFSS 2050 för mer utvecklad kunskap om samlade konsekvensbedömningar när det gäller stadsbyggnad och dess sociala, ekonomiska samt miljökonsekvenser. Kunskap önskas även om bostadsvariation och samarbetet mellan privata och offentliga aktörer. Denna kunskap och vägledning i form av ytterligare forskning, underlag, tillgängliga riktlinjer och stöd för hur man balanserar konkurrerande intressen, utformar strategier och samlade konsekvensbedömningar.

Synpunkter på RUFSS 2050 som regionens gemensamma kontrakt

Tyresö kommun ser den regionala utvecklingsplanen som aktuell, viktig och vägledande i vårt kommunala arbete, speciellt med översiktsplanering. Det är viktigt att RUFSS 2050 blir ett gemensamt kontrakt för Stockholmsregionen för att säkerställa att aktörer utgår ifrån planen när de initierar utvecklingsarbeten. Tyresö kan bidra till genomförandet av RUFSS 2050 parallellt med genomförandet av kommunens nya översiktsplan samt genom mellankommunal samverkan och kunskapsutbyte.

Synpunkter på mål och delmål för regionens långsiktiga utveckling

Tyresö kommun ställer sig bakom målen och delmålen i samrådsförslaget som är mer genomförbara och tydligare än i RUFSS 2010. Tyresö kommun tycker även att mål och delmål i RUFSS 2050 är mätbara och tidsatta. Strategierna i Tyresö kommuns förslag till ny översiktsplan är i enlighet med målen för RUFSS 2050, speciellt när det gäller stadsbyggnad, bostadsförsörjning, hållbar och hälsosam miljö, hållbar transport och utbildning. Tyresö kommuns förslag till ny översiktsplan hållbarhetsbedöms utifrån FN:s globala mål (den första kommunen att göra så i Sverige).

Tyresö kommun tycker att delmålen behöver kompletteras med mer praktiska delmål om social sammanhållning för att balansera målet att sätta människan i fokus.

Mål 1: En tillgänglig region med god livsmiljö

Under mål 1 bör finnas ett delmål om hur man minskar socialekonomiska skillnader genom stadsbyggnad, d.v.s. ökad bostadsvariation och bostadsområden med en blandning av bostadspriser, hyresrätter och bostadsrätter och bostäder för unga, studenter, äldre, nyanlända och ensamkommande barn bland annat.

Mötesplatser och det offentliga rummet är viktiga för att skapa en mänsklig skala och främja social sammanhållning och integration. Under mål 1 bör finnas ett delmål om tillgång till offentliga mötesplatser.

Synpunkter på prioriterade åtgärder

Tyresö kommun, genom vårt förslag till ny översiktsplan, arbetar aktivt redan nu med många av samrådsförslagets prioriterade åtgärder. Tyresö verkar för förtätning och kompletteringsbebyggelse i lämpliga kommundelar, framförallt kollektivtrafikhärlägen, skapa ett större och mer varierat utbud av bostäder, knyta ihop kommunen internt och till grannkommunerna samt till regionen genom ny bebyggelse, kollektivtrafik, nya förbindelse samt tydliga vägar för fotgängare och cykel. Kommunen ser positiv till prioriterade åtgärder att etablera mellankommunal samverkan för de gröna kilarna och identifiera hur den fysiska planeringen kan skapa bättre förutsättningar för social sammanhållning i regionen, samt åtgärder för att leva klimatsmart. Tyresö

kommun tycker även att det är mycket bra med de konkreta, genomförbara åtgärder som beskrivs i planen men att dem kan behövas en tydligare koppling till mål och delmålen.

6.1 Knyt ihop regionen och bygg tätt, varierat och kollektivtrafikhäna.

Tyresö kommun önskar en ytterligare prioriterad åtgärd i RUFS 2050 för utvecklad kunskap om samlade konsekvensbedömningar när det gäller stadsbyggnad och dessa social-, ekonomisk- och miljökonsekvenser. Denna kunskap och vägledning i form av ytterligare forskning, tillgängliga riktlinjer och stöd för hur man balansera motstående intressen, utforma strategier och samlade konsekvensbedömningar ("triple bottom line"-bedömningar för social-, ekonomisk- och miljökonsekvenser).

Det krävs ytterlig forskning inom området fysisk planering och förbättrad stadsmässiga kvaliteter och social sammanhållning för att ta fram strategier och förhållningssätt inom området, som nämns i punktsatser 7 och 8 under 6.1.

6.3 Stärk konkurrenskraften med smart, grön och inkluderande tillväxt

Tyresö kommun önskar en ytterlig prioriterad åtgärd i RUFS 2050 för utvecklat kunskap om bostadsvariation och samarbete mellan offentliga och privata aktörer för att stärka social sammanhållning (första punktsats under 6.3). Denna kunskap i form av tillgängliga riktlinjer och stöd för hur man balansera motstående intressen.

Synpunkter på kartor

Tyresö kommun har följande synpunkter på de olika kartorna som finns i samrådsförslaget:

- En innehållsförteckning av alla kartor
- En tydlig plankarta tas fram som visas tillväxtpotentialer och kärnstruktur utifrån ett regionalt perspektiv.
- Mer utvecklingspotential för Tyresö visas i en eventuell plankarta samt kartor 10-11 och 17-18 i enlighet med detta yttrande (se sida 3).
- Karta 6 bör vara mer tydlig när det gäller busslinjerna.
- Karta 14 krävs en förklaring av "grön station".
- Karta 23 bör innehålla mer information när det gäller stombussnätet. I anteckningslistan bör det visa att det gråa strecket betyder befintliga

trafiknätverk. Tvärförbindelse Södertörn sträcker sig hela vägen till Haninge centrum.

Ett förslag är att även utreda möjlighet att inkludera en karta av kulturmiljöerna i regionen, åtminstone riksintressen och övergripande kulturmiljöer.

Synpunkter på den rumsliga strukturen (strukturbild A och B)

Två olika strukturbilder presenteras i samrådsförslaget (strukturbild A och B). Det finns ingen direkt skillnad för Tyresö kommun när det gäller förtätning och utveckling. I båda strukturbilderna vill vi se mer utvecklingspotential identifierad för Tyresö kommun.

Med en tätare region som visas i strukturbild B är det lättare att vara aktiv, resa med kollektivtrafik och minska antalet resor. Det blir mer energieffektivt och smartare sätt att bo. Strukturbild B är också lättare att uppnå från ett investerings- och exploateringsperspektiv. Dock kan strukturbilden B bidra i mindre utsträckning till minskningen av socioekonomiska skillnader inom regionen samt att en tätare stad kan minska biomångfald, möjligheterna för lek och odling och ökad buller och förorening. Det krävs tydliga och medvetna strategier för att bygga en stad som är tät, grönt, jämlik och varierad.

För Tyresö kommer inte den regionala stadskärnstrukturen minska behovet av att resa till centrala Stockholm utan bättre kopplingar till Haninge och södra stadskärnorna. För många Tyresöbor tar det lika långt tid att resa till Haninge centrum som till T-centralen fast direktbussarna till Haninge går varje halvtimme jämfört med ungefär var 5:e minuter till Gullmarsplan. Utan bättre kollektivtrafik mellan Tyresö centrum och södra stadskärnorna kommer Tyresöborna fortsätta pendla till Stockholms centrala delar.